

## נח כהן ז"ל

בן דבורה ושמואל כהן ז"ל

נולד ב: י"ט אלול ה' תרפ"ג - 31/08/1923

נפטר ב: י"ד אייר ה'תשס"ה - 22/05/2005

בספר בראשית פרק' ו' ב="פרשת נח" נכתב: "אלה תולדות נח, נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"... כמוהו גם נח שלנו שחי כ-5000 שנים אחריו. ואלו תולדותיו של נח' שלנו מתחילות כשנולד בקיץ 1923, בכפר קטן בחבל טרנסילבניה שעברה מיד הונגריה לידי ממלכת רומניה לאחר מלחה"ע ה-1. למשפחה מאוד דתית, שאביו החליט להעלות את כל בני משפחתו ארצה.

באפריל 1925 עולה משפחת כהן עם 8 ילדיהם וביניהם נח הפעוט, והם מתיישבים במושב הקטן "כפר-גדעון" שבעמק יזרעאל. בתחילה הם מתגוררים בצריף פחים עלוב, אח"כ בצריף עץ נטול רצפה. אין מים זורמים בצריף, ולהתרחץ הולכים לבית המרחץ היחיד שבכפר ומביאים בחביות מים הביתה - לצריף. נח סיפר ותאר את אורח-החיים הדתי קיצוני שבבית האב, הקפדה על התפילות ועל הלימודים, ובכל שבת יושב אבא חוקר ובוחר את ילדיו מה למדו במשך השבוע בביה"ס, ולסיום שיננו עם אבא דף מהמשנה או דף גמרא.

כשהיה נח כבן 9 שנים, החליטו רוב מתיישבי כפר-גדעון לעזוב את הכפר מסיבות שונות, וגם משפחת כהן עקרה למושבה הגדולה והמבוססת יותר פתח תקוה, שם המשיך נח בלימודיו, ואח"כ נסע ללמוד ב"גימנסיה ביאליק" בתל-אביב. עוד בטרם הספיק לסיים את לימודיו, והוא בן 17 שנים בלבד, פרצה מלחה"ע ה-2, ונח החליט להתגייס ל"משטרת הישובים העבריים", זו ששוטריה חבשו מגבעות אוסטרליות וקראנו להם "גפירים". שנתיים שרת נח במשטרה הזו באזור הגליל ומצא חן בעיניו המושב "שאר-ישוב".

אח"כ חזר למרכז הארץ, הכיר את רעייתו לעתיד, רחל תבל"א, ויחדיו חזרו לשאר-ישוב שבצפון. אך בטרם הספיקו להכות שורשים פרצה מלחמת השחרור, ומפחד התקפות ערביי הסביבה וגם מפני פלישה מסוריה, היו נאלצים לפנות את כל האוכלוסיה הבלתי לוחמת. רחל ועימה שמואליק התינוק, בנם בכורם, מוצאים מקלט במרכז הארץ בפתח-תקוה. נח המגויס נמצא אי-שם, אחיו הצעיר (התשיעי במספר, שנולד כבר בארץ) נופל במלחמה זו. רחל מנסה לשכנע ורק אחרי כמה שנים מצליחה, ומשפחת כהן הצעירה: נח, רחל ושלושת ילדיהם מגיעים לקיבוצנו, כי פה כבר נמצאת נחמה זקצר ז"ל (אחותה של רחל תבל"א).

בסוף 1956 הם מתקבלים לחברות למרות הסתייגות המזכיר לקבל משפחה עם 3 ילדים קטנים...ואסיפת החברים שהבחינה באיכויות ובמיוחדות של נח ורחל מקבלת אותם בשמחה.

עד מהרה השתלב נח החסון בענף הבנות, ובעלון הקיבוץ מופיעות כתבותיו על מצב הענף, בעיות כוח-אדם, שכירים וכו'.

נח שלא סיים לימודיו בגלל המלחמות, משתוקק לצאת ללמוד, הקיבוץ מתנה תנאי אחד: שיקבל על עצמו כל תפקיד ציבורי שיוטל עליו בסיום לימודיו. נח מסכים ויוצא ללמוד.

קצרה היריעה לתאר ולספר "הכל אודות נח", אז בקצרה נוסיף שנח ורחל הגדילו לעשות משאר המשפחות באשדות והתברכו ב-6 בנים ובת אחת, יבדלו לחיים ארוכים, שאת כולם זכה נח להשיא ולברך. וזכה גם לנכדות ונכדים ואפילו להשיא 2 נכדות ולזכות בנינים, כן ירבו.

נח הספיק לשרת גם יותר מ-7 שנים בצבא קבע, בהם עבר קורס קצינים לפיקוד קרבי, אותו סיים בהצטיינות. על תעודת הסיום של קורס המ"פאים חתום מפקד הקורס אל"מ אריאל שרון. בתיקו האישי שבארכיון הקיבוץ יש המון תמונות של מחזורי קצינים אותם אימן ולימד, כשהדריך קצינים נוספים בביה"ס לקצינים של חיל-הרגלים של צה"ל. אבל נח הבין שאי אפשר להיות נשוי לצה"ל ולמשפחה גם יחד והוא החליט לבחור במשפחה!!

נח למד בפקולטה לחקלאות ברחובות, בקורס הבינ-קיבוצי לחקלאות, כלכלה ומינהל חקלאי, הוא היה מרכז ענף הבנות כמובן ומנהל ייצור במפעל "לוג". כשהלכו למחשב את "לוג", היה נח הראשון שנשלח לקורס מחשבים, כדי לקדם את פרויקט המיחשוב.

נח היה שנים חבר בוועדת חברים, כשעיקר תלונות הציבור זורמות אליו, על מאווררים, טלויזיות ומקלטי רדיו. ונח, בשקט ובסבלנות מסדר, מזמין ועושה הכל כדי לעזור ולהקל על הציבור. סיפרה לי חברה, איך מבלי שביקשה התייצב אצלה נח הישר בקומה השניה כאשר עברה לגור שם בדירתה החדשה, ובידיו מקלט טלויזיה. איש נח אמרנו כבר?

רק פעם אחת בכל תפקידו חש נח שאינו יכול יותר, ולמרות שהבטיח ונבחר למזכיר, פנה בבקשה לשחררו מתפקידו כאשר חש שאינו מצליח ואשדות תלך ותתדרדר בגלל אי יכולתו לנווט את עניני המזכירות כפי שחשב. הוא לא "דבק בכסא" כמו שקורה לעתים בפוליטיקה של ימינו, אלא ביקש שיחליפו אותו במהירות.

והכי הכי, אהב נח לחבר ברכות מיוחדות רק לו, לכל יום-הולדת, מסיבת בר-מצווה, חג מחזור, חתונה, שנה חדשה. ברכה עם אקרוסטיכון, לפי שמות האנשים או השנה או הענין, או כאילו נורא פשוט לפי א-ב-ג-ד בתחילת השורה ובסדר הפוך ויורד ת-ש-ר-ק בסיומה של השורה. ופעם הוא אפילו מנדב מידע בעלון, איך לכתוב כמוהו בלי בעיות.

המון כתבות בעלוני הקיבוץ, על המון נושאים, דיווחים כמובן, בענפים ובוועדות בהן היה, ענייני חינוך ילדים, כל הבעיות שבהם טיפל, חגים ומועדים. כשנזקקתי למישהו שיודע ומבין בעניני הלכה, הלכתי לנח שהיה לי תחליף לרב, בשל ידיעותיו הרבות בנושא.

מאחר וגם רחל לאחר כל הניתוחים והתלאות שעברה לא יכלה לטפל יותר, עבר נח שסבל רבות בשנים האחרונות, להתגורר בבית-הסיעודי שלנו. זהו נח, תמו סבלותיך! ולכם - הבנים והכלות הבת והחתן, הנכדים והנכדות - נשאר לשמור על סבתא רחל ועל מורשתו של נח, כפי שאבא של נח ביקש וציווה על ילדיו, "שמרו איש על אחיו ועל אחותו", כך גם אתם. לך לך לשלום, ומצא מנוחה נכונה סוף-סוף. מגיע לך כבר לנוח. נזכור אותך רק לטובה, כאיש נח לבריות, הגון והגון וישר, בעל קול חם, עמוק ורועם.

באהבה והערכה רבה, בשם חברי קיבוץ אשדות יעקב  
עמליה דיין בת-ארי.